

מתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי דוד מטאלנא זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי מרדכי מטשערנוביל זצוק"ל נסתלק י' אייר (תרמ"ב)

רבינו הקדוש מטאלנא נודע כפועל ישועות ומופתים גדולים. פעם נכנסו אליו אשה ובעלה שהיו צריכים להיוושע בדבר ישועה ורחמים, ונתנה האשה קויטל עם חמש רובל לפדיון, שהיה נחשב כסכום מכוּבד. אמנם הרבי אמר לה, שלבקשה כזאת היא צריכה לתת לו עוד חמש רובל, וכך המשיך לבקש עוד ועוד עד שזה הגיע לחמישים רובל טבין ותקילין, ואף כשהסכימה לסכום זה, עדיין לא גמר הרבי לבקש עוד. נענתה האשה ואמרה לבעלה בכעס, די, חושבני ליקח בחזרה את כל הפדיון, השי"ת יעזור לנו גם בלי הרבי.

ויהי כשמוע הרבי את דבריה חיין ואמר, כעת מובטח לכם שתוושעו, אולם החמש רובל הראשונים תשאירו כאן. ורמז להם בזה, שבאמת היה יכול לפעול להם ישועה גם בפדיון שנתנו בתחילה, חמשה רובל. וכל הבקשה שיוסיפו עוד ועוד כסף, לא היה אלא תחבולה שיבטחו ויסמכו לבם בהקב"ה ולא על הרבי, ומשבאו למצב זה, היה יכול לפעול להם הישועה, כי רק כשיש לחסיד בטחון בו יתברך, אז יכול הרבי להעתיך ולהתפלל על החסיד ולפעול לו ישועה.

*

אשה אחת באה אל רבינו מטאלנא וביקשה, שהרבי יברכה בנתינת ידיו הקדושות על ראשה. נתן הרבי את ידיו באויר למעלה מראשה, וברכה. אמנם האשה התעקשה שהיא רוצה שהרבי יניח את ידיו על ראשה ממש. שאל אותה הרבי, כשאת מברכת על נרות שבת היכן את נותנת את ידך, על האש ממש, או אולי למעלה מן האש. השיבה האשה, בודאי למעלה מן האש כדי שלא ישרפו ידיה. נענה הרבי הקדוש ואמר לה, כמו כן אני מפרח שלא אשרך, ולכן אינני מסוגל לתת את ידי על ראשך.

עזרא הסופר ירד מעולם העליון לתקן אות בספר

צדיקים במיתתם נקראים חיים

מובא בגמרא בדף היומי שלנו (ב"מ פד:), שאשתו של רבי אלעזר רבי שמעון סיפרה, שלאחר פטירת בעלה, השכיבו אותו בעליית הגג, **פי הוּוּ אָתּוּ בִּי תְּרִי לְדִינָא**, כשהיו באים שני בעלי דין לעליית הגג ששם שכב רבי אלעזר רבי שמעון לאחר פטירתו, כדי להתדיין בפניו, **הוּוּ קִיַּיְמִי אַבְבָּא**, היו בעלי הדין עומדים בפתח, **אָמַר מִרְ מַלְתִּיהָ, וּמִרְ מַלְתִּיהָ**, וכל אחד מהבעלי דין השמיע את טענותיו לפניו. **נְפִיק קְלָא מַעֲלִיתִיהָ, והיה יוצא קול מעליית הגג וְאָמַר, "אִישׁ פְּלוֹנִי אָתָּה חַיִּב, אִישׁ פְּלוֹנִי אָתָּה זָכָאִי"**.

וכבר הקשו המהרש"א והמהר"ן חיות, איך יתכן שרבי אלעזר רבי שמעון היה פוסק הלכות לאחר התלקותו, הרי על התורה כתיב (דברים ל, יב) לא בשמים היא, ולכן אין משגיחין בבת קול (ברכת נב.).

ומתוך הגאון הגדול מרן רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בספרו חשוקי חמד (ב"מ פד:), על פי מה שמסופר בגמרא (כתובות קד.) שרבינו הקדוש היה מגיע לאחר מיתתו לביתו בכל ליל שבת ועשה קידוש. וכתב על זה בספר חסידים (סימן אלף קכט), שרבינו הקדוש היה פוטר את הרבים ידי חובתן בקידוש היום! כי הצדיקים נקראים חיים אפילו במיתתם, ולכן הם יכולים לפטור בקידוש לכל בני הבית גם לאחר מיתתם. אומר הגאון שליט"א, לפי זה מיושב שפיר, דעל דרך זה היה יכול רבי אלעזר רבי שמעון לפסוק דיני ממונות לאחר מיתתו, כי הצדיק נקרא חי גם לאחר מיתתו.

ועל פי הדברים האלו, מיישב הגאון שליט"א סיפור נפלא המובא בספר הקדוש אוהב ישראל (ליקוטים חדשים (מגילת אסתר ז, ג-ה): בימיו של רבינו רב שרירא גאון, היה עשיר מופלג שהיה לו ספר תורה יקר ונדיר, בכתב יד קדשו של עזרא הסופר. לעשיר היו שני בנים, ולאחר פטירתו נהיה מחלוקת גדולה בין הבנים היורשים, כי כל אחד היה מוכן לוותר על כל הכסף והזהב שהשאיר אביהם, תמורת ספר התורה הנדיר.

האחים הגיעו לדין תורה, ויצא הפסק דין שיעשו גורל. הטילו האחים גורל, ואכן אח אחד זכה בספר היקר, והיה לו כמובן שמחה גדולה ועצומה, לעומת זה האח השני שהפסיד את ספר התורה, היו לו יסורים גדולים, והגם שתמורת זה הוא ירש את כל הכסף וזהב של אביו, אך כל זה לא היה שווה לו מגדל תשוקתו לירש את הספר תורה הנדיר הזה.

באותו עיר התגורר אדם רשע וצר עין. כששמע שהאח הראשון היה מוכן לוותר על הון עתק שהוריש לו אביו, בעבור ספר תורה אחת, השתומם מאד ואש הקנאה בערה בו מאד, עד שהגה בלבו רעיון נורא ואיום. הוא התגנב לבית הכנסת באישון ליל, הוציא את ספר התורה הקדוש מהארון, הוא גלגל את יריעות הספר עד שהגיע לפסוק בפרשת משפטים (שמות כג, כה), 'ועבדתם את ה' אלקיכם ויבדק את לחמך ואת מימך', ובגודל רשעותו מחק את האות ע' של תיבת 'ועבדתם', וכתב במקומה א', רחמנא ליצלן. כעת - הוא חשב בלבו, איבד האח השוטה את הכל, גם את הכסף, וגם את הספר שנפסל לגמרי...

בשבת פרשת משפטים, כאשר באו המתפללים לקרוא בספר, הם גילו את הטעות הנוראה, ותמהו איש אל רעהו, כיצד יתכן הדבר שתיפול שגיאה כל כך חמורה בספרו המקדש של עזרא הסופר. בלית ברירה החזירו את הספר לארון, והחליטו לתקנו לאחר השבת.

האח היורש שהספר תורה נפל בגורלו, היה לו צער גדול מאד מכל הסיפור, כי הגם שיכולים לתקן את הטעות, אבל סוף סוף זה כבר לא יהיה נקרא מעתה 'ספר תורה של עזרא הסופר', עד שמגודל היסורים נחלה מאד. בלילה בא אליו אביו בחלום, ואמר לו, דע לך בני יקירי, בספרו של עזרא הסופר לא היתה כל טעות חס ושלום. רק איש רשע ורע מעללים שלח בו יד, וכבר נענש כדינו: עין תחת עין. הוא מחק את האות עין, וכבר נתעורר בעיניו. ובענין הספר עצמו ציווה לו האב בחלום שלא תיגע בו יד, כי כבר החליטו בשמים לשלוח את עזרא הסופר בעצמו, לתקן את ספרו.

הבן קם נרעש משינתו, וסיפר את דבר החלום לחבריו. הלכו כולם לבית הכנסת, הוציאו את הספר תורה מהארון, ופתחו את הספר בפרשת משפטים, והנה אכן הטעות מתוקנת! כתוב **ועבדתם עם ע'**. אחרי זה יצאו ופגשו באותו רשע, והנה הוא אכן התעוורר בשתי עיניו. עד כאן הסיפור המובא שם.

והנה גם על סיפור נפלא זה כבר הקשו רבים, הרי תיקון ספר תורה צריך להתבצע על ידי יהודי חי, החייב במצוות, לעומת זה עזרא הסופר לאחר פטירתו הוא בבחינת במתים חפשי, ואיך היה יכול על פי דין לתקן את הספר תורה. ומתוך הגאון שליט"א על פי מה שנתבאר בספר חסידים, שהצדיק נקרא חי גם לאחר מיתתו, ולכן הוא יכול להוציא את הרבים בקידוש, ולפסוק דיני תורה, וממילא פשוט שכמו כן הוא יכול לתקן ספר תורה.

משה רבינו לא היה נצרך כלל למזון גשמי

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"מ פו:). **לעולם אל ישנה אדם מן המנהג, שהרי משה עלה למרום ולא אכל לחם.** הרבי הקדוש הפני מנחם מגור זצוק"ל, מביא בשם הרבי הקדוש מקאצק זצוק"ל שהקשה, איך אפשר להביא ראייה מזה שמשה רבינו לא אכל כשהיה בשמים, שאסור לאדם לשנות מן המנהג, הרי משה רבינו בהיותו בשמים ממעל הוא פשוט לא היה צריך לאכול לחם, כי נעשה שבע מעצם ההנאה מזיו השכינה, וכמו שאמרו בגמרא (ברכות ז, י). העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה, אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה.

וביאר הרבי מקאצק, שכך הוא כוונת הגמרא, מזה שמשה רבינו כבר הגיע למדרגה כה נעלה, שלא היה לו צורך כלל לאכול מזון גשמי, ומכל מקום כשירד לארץ המשיך לאכול לחם, מכאן ראייה שאסור לאדם לשנות מן המנהג, ולכן כיון שהיה בין אנשים הרגילים לאכול, לא שינה ממנהגם וגם הוא אכל.

הגיע
למדרגה
כה נעלה

בצילם של גדולי ישראל שליט"א כ"ק מרן האדמו"ר מדושינסקיא שליט"א

כי זה כמה נכסוף נכספתי להגיע לחצר הקודש דושינסקיא, להוד כבוד קדושת מרן הרבי שליט"א. שמו של הרבי שליט"א הולך לפניו בכל המדינות, אבל אמר לי בעבר אחד מגדולי המקובלים שליט"א, שכל דבר שבא מצד הקדושה, יש לזה מניעות. בגליון של שבת קודש פרשת צו, שבת פרה, גליון מתיקות הדף היומי ריא, כתבתי במדור יומא דהילולא קדישא על גאב"ד העדה החרדית, הרבי הקדוש רבי ישראל משה זצוק"ל, בנו של מרא דארעא דישראל רבינו המהרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל, שאתמול כ"ב אדר ב' היה היארצייט שלו.

התפרסם בגליון סיפור נורא על חג הפסח, כמה סייעתא דשמיא צריך – אמר הרבי מדושינסקיא, לא להיכשל אפילו בסוכר ומלח בחג הפסח. הענקתי את הגליון בשבת קודש, לבנו יקירו, רבה דקהילת דושינסקיא בבית שמש, הגאון הצדיק רבי מרדכי יהודה שליט"א, ושאלתי, אם ידע מהסיפור שהתפרסם בגליון מאביו הרבי זצוק"ל. הוא ענה לי שלא, רק הוסיף לי, שאביו הקדוש אמר פעם, שעוד יצטרכו הכשר לפסח גם על מים.

זכיתי שהרבי מדושינסקיא זצוק"ל יהיה אצלי בחתונה, קיבלתי בימים האחרונים איתות משמיא, להגיע שוב לחצר הקודש לטיש סעודת הילולא, לעילוי נשמת הרבי זצוק"ל. כידוע בקדשים הלילה הולך אחר היום, הציבור הקדוש נוטל ידים לפני השקיעה, וממשיכים את הטיש אחרי השקיעה לתוך הלילה, לעילוי נשמתו הקדושה. זכיתי בטיש לשבת ממול הרבי שליט"א, ולראות עבודה תמה, היו שם רבנים, דינים, תלמידים. היה שם דבר מאד מאד מרגש, הושיבו תלמיד וגבאי של הרבי זצוק"ל בבמה, ואברך חשוב מהחסידות מתחת לבמה, והוא שואל אותו סידרה של שאלות, והוא עונה, כדי שהדור הצעיר בדושינסקיא שלא זכה להכיר מי היה הרבי זצוק"ל, יכיר מקרוב.

אחרי זה כווד רבה של בית שמש לנאום, הוא למד ברבים שטיקל תורה מהספר תורת מהרי"ם בפרשת שמיני, תורה שלימה של כמה דפים, אַ גאַנצע מהלך, וואס דער רבי זצוק"ל האט געזאגט – מהלך שלם שהרבי זצוק"ל אמר. הוא שאל שאלה על הפרשה, ונתן תשובה של שבע מהלכים. הוסיף רבה של בית שמש, שאצל אביו זה היה בחינה של 'הוא היה אומר'.

מורי ורבי, אביהם של ישראל, מרן הרבי הקדוש האר יעקב מנדבורנה זצוק"ל, שהיה תלמיד קרוב של מרן המהרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל, תמיד היה משנן לנו לחסידים, הוא – היה אומר, ער זאגט זיך ארויס – הצדיק בדרגה שהוא נמצא, על זה הוא מדבר.

מסתתים הדרשה, הרבי שליט"א שולח חלה ולחיים לכמה אורחים חשובים שהגיעו, ופוחח בדברי אלקים חיים. הרבי מתעבב בתורה, מה הסיבה בכלל שמתכנסים ביומא דהילולא קדישא, הרבי מזכיר רש"י שמביא תשובת הגאונים, הרבי מדבר על להושיב ישיבה על קברו, הרבי מדבר על לרומם בית אלקינו, הרבי מדבר על העלטה ער תלמידים – תלמידים המבוגרים שזכו להכיר מקרוב, ועל הדור החדש שגדל בלי עין הרע שלא זכו להכיר.

הרבי ממשיך לדבר על חסד שלומדים לזולת, והרבי מספר שהוא היה השבוע בניחום אבליים, אצל אחד מראשוני התלמידים, שסיפר שהרבי זצוק"ל האט קיינמאל נישט געשפּעטיגט צום דאָווענען – מעולם לא איחר בתפילה, רק הגיע בזמן. הרבי הסביר איך זוכים להגיע לכזה דרגה.

ואז לפתע באמצע הדרשה, נכנס הצדיק שהקב"ה יאריך ימיו ושנותיו מתוך בריות גופא, רבים צריכים לו, רבינו דער הייליגער רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א. הרבי שליט"א קם ממקומו, כיבד את הרה"צ רבי יעקב מאיר לשבת על הכסא שלו, והרבי מתיישב מאחוריו, היה נדמה כאילו שהרבי הוא הגבאי. וכל זה מורי ורבותי, כשהרבי באמצע הדרשה.

רבינו רבי יעקב מאיר שליט"א מברך את הציבור הקדוש, שהצדיק יהיה מליץ יושר עלינו ועל כל ישראל, שיתפלל עלינו להמתיק את כל הדינים, שנזכה ללכת בדרכיו של הצדיק, ושבורה עולם יברך את הציבור הקדוש בכל הברכות הטובות. רבינו הרה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א קם ללכת, הציבור שר בהתרגשות, כי אורך ימים ושנות חיים.

הרבי מדושינסקיא חוזר לשבת על כסא ממלכתו. חשבתי לתומי, שהרבי ימשיך את התורה מאיפוא שהפסיק, אבל הרבי שליט"א כיבד את גיסו, פה מפיך מרגליות, הגאון הנודע לימינו בער רב שליט"א, שזוכה לקרב את ישראל לאביהם שבשמים בכל העולם כולו, בנאום חוצב להבות אש, שפתים ישק.

הוא מספר על הרבי הקדוש בעל הויחי יוסף מפאפא זצוק"ל, שסיפר על הסבא בעל ערוגת הבושם זצוק"ל, שפרץ בבכי סוער ביומא דהילולא קדישא של מרן הרבי הקדוש דער הייליגער נועם אלימלך מליזענסק זצוק"ל. שאלו אותו התלמידים החסידים מה הסיבה לבכי, הרבי לא היה רגיל ככה לבכות, הוא ענה להם דבר נורא, התורה הקדושה בפרשת ויצא (בראשית כח, טז), ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי, אומר רש"י הקדוש, איהו לא יחיב לביה להתפלל במקום שהתפללו אבותיו, יעקב אבינו מובחר שבאבות. מורי ורבותי, מסיים המשפיע הלימינובער רב, כמה סייעתא דשמיא צריכים, לנצל את העת רצון שיש ביומא דהילולא, והרחיב עוד בנושא.

מסתתים הטיש, הרבי מבקש לשיר שיר לכבוד החתן החשוב המושלם, הרב יוסף צבי דושינסקיא, נכדו של אחיו, בנו של רבה של בית המדרש בבני ברק, הגאון רבי רפאל פרץ שליט"א, מברכים ברכת המזון ושבע ברכות. הייבט זיך אָהן אַ נייַע עבֹודָה – מתחיל עבודה חדשה, הרבי עומד על הבמה, הציבור הקדוש עובר לאמירת לחיים, ובמשך דקות ארוכות מאד, הרבי ברוב ענווה מתכופף מהבמה לכל יהודי שעובר להגיד לחיים. לא החסידים מתכופפים לרבי, רק רבי מתכופף לחסידים.

הרבי כמונה מעות מברך כל אחד בחביבות. נישגתי להגיד לחיים, להעניק לרבי את ספרי "מתיקות הדף היומי", ולהביא לרבי את גליון מתיקות הדף היומי ריא, על אביו הקדוש. דקות ארוכות ויקרות הרבי מקדיש לי, הרבי שואל, מה הפלפון שלך, מודה לי על הספר, מודה לי על הגליון, מברך אותי להמשיך להריבין תורה מתוך הרחבה נחת ושמחה. ניצלתי את העת רצון להזכיר שם לישועה.

הציבור ממשיך לעבור בלחיים, מסתתים, הרבי מעניק תעודות לכמה נבחנים, ומתכוננים למעריב. הרבי שואל איפוא מתפללים, מנסים לעשות סדר בבית הכנסת, שהרבי יוכל להגיע למקום שלו. הרבי לא נותן בשום אופן, תופס פינה בבית כנסת, ודבוק עם קונו בתפילה.

כשמסתתית התפילה, הרבי שליט"א מתעקש לשלם לי על הספר, אמרתי לרבי שלא ביקשתי, סיפרתי לרבי שליט"א שבחור נישג אלי להגיד ישר כח על הדרשה שמסרתי לבחורים ביישיבת דושינסקיא לפני כחצי שנה, ס'ליגט נאָך אַין די ביינער – זה עוד מונח להם בעצמות. הרבי מודה לי, ולבחור שידע לבוא ולהגיד אַ גוט וואָרט, להגיד ישר כח.

היה קשה להיפרד ממקום קדוש זה, שלשלת הקדושה מדורי דורות, בלי עין הרע לראות איזה ממלכה יש בחסידות. נברך את מרן הרבי מדושינסקיא שליט"א, יאריך ימים על ממלכתו, מתוך נחת הרחבה ושמחה, מכל יוצאי חלציו ומכל החסידים, מכל התלמידים, ומכל עמך בית ישראל, שנזכה בעגלא ובזמן קריב, שהרבי ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור – ב"מ דף לד, כ"ג אדר ב' תשפ"ד)

מאצרות הפרשה

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה (ויקרא כג, טו). ובמדרש (כח, ג) אימתי הן תמימות, בזמן שישראל עושין רצונו של מקום. ימי הספירה הם לברר הרצון האמיתי ולהשליך רצונות אחרים, רצונות מכוערים, כדאיתא (אבות ב, ד) עשה רצונו כרצונך.

זהו הכנה לשבועות, ובשבועות מתקיים מה שאיתא בטל רצונך מפני רצונו כדי שיבטל רצון אחרים וכו', היינו ביטול היצה"ר (עי' זוה"ק ח"ג צ:), זהו הוא כמו שהיה בשעת יציאת מצרים, שבשבועות הללו בין פסח לעצרת, נטהרו ישראל, שיצאו ממ"ט שערי טומאה ונכנסו למ"ט שערי בינה.

(אמרי אמת אמור תר"פ)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661